

Projekt ma na celu napisanie książki, zawierającej socjologiczny portret oficerów tajnej policji w PRL. Rola UB i SB, resortu kluczowego dla stabilności systemu, uwypuklana jest w większości prac historycznych, a także w publicystyce. Kadry aparatu bezpieczeństwa uznawane są za najbardziej oddanych popleczników systemu, a jednocześnie badacze poświęcali im dotychczas nieproporcjonalnie mało uwagi.

Zdecydowana większość autorów, opisując funkcjonowanie i strukturę tajnej policji, jej funkcjonariuszy traktuje niczym „armię klonów”: zbiór jednakowych osobników, w równym stopniu zdeprawowanych, wyposażonych w identyczne motywacje i światopogląd. Oficerowie nie są w takim ujęciu traktowani jako część społeczeństwa, ale jako osobny byt – anonimowa część systemu.

Niniejszy projekt ma na celu wypełnienie tej luki i pójście pod prąd opisanych tendencji. Moją ambicją jest pokazanie, kim byli i skąd przychodzili „pretorianie władzy” – jakie motywacje skłoniły ich do wstąpienia w szeregi SB i jakie były najczęstsze modele ich karier. W książce uwzględniona zostanie także perspektywa mikrohistoryczna: odpowiem na pytania, w jakich uwarunkowaniach społecznych funkcjonowali oficerowie, jak wyglądało ich życie codzienne, jak postrzegali otaczający świat.

Planowane badania będą odwoływać się do nowatorskiej metodologii, stanowiącej połączenie prozopografii i *oral history*. Dostarczą brakującej wiedzy na temat historii społecznej PRL i mechanizmów stabilizujących system.